

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เล่มที่ ๘ 1

บทบรรณาธิการ

คำถาม ศาลรับฟังพยานเอกสารที่โจทก์มิได้ส่งให้จำเลยตรวจสอบในวันนัดตรวจพยานหลักฐานเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๒ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๗๗/๒๕๖๓

เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในวันตรวจพยานหลักฐาน ให้คู่ความส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุที่ยังอยู่ในความครอบครองของตนต่อศาลเพื่อให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตรวจสอบวันแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นอันเนื่องจากสภาพและความจำเป็นแห่งพยานหลักฐานนั้นเอง หรือพยานหลักฐานนั้นเป็นบันทึกคำให้การของพยาน หลังจากนั้นให้คู่ความแต่ละฝ่ายแถลงแนวทางการเสนอพยานหลักฐานต่อศาลและให้ศาลสอบถามคู่ความถึงความเกี่ยวข้องกับประเด็นและความจำเป็นที่ต้องสืบพยานหลักฐานที่อ้างถึงตลอดจนการยอมรับพยานหลักฐานของอีกฝ่ายหนึ่งเสร็จแล้วให้ศาลกำหนดวันสืบพยาน และแจ้งให้คู่ความทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ในกรณีที่โจทก์ไม่มาศาลในวันตรวจพยานหลักฐานให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” บทบัญญัติดังกล่าวมิได้ห้ามศาลรับฟังพยานหลักฐานที่อยู่ในความครอบครองของโจทก์ที่ไม่ได้ส่งต่อศาลเพื่อให้จำเลยตรวจสอบในวันนัดตรวจพยานหลักฐานแต่อย่างใด ดังนั้น การที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๔ รับฟังพยานเอกสารที่มิได้ส่งให้จำเลยตรวจสอบก่อนจึงไม่ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๒

คำถาม ฟ้องโจทก์มิได้บรรยายถึงการกระทำที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดมาโดยครบถ้วน โจทก์จะขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๓๓๒/๒๕๖๒

บทบัญญัติของกฎหมายที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตาม ป.อ. มาตรา ๑๗๗ นอกจากจะมิองค์ประกอบความผิดว่า “ผู้ใดเบียดเบียนอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาล” แล้ว ยังกำหนดองค์ประกอบของความผิดด้วยว่า “ถ้าความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในคดี” แต่คำบรรยายในฟ้องโจทก์เพียงแต่บรรยายว่าจำเลยทั้งสองได้ร่วมกันเบียดเบียนในคดีหมายเลขใด ระหว่างผู้ใดโจทก์ ผู้ใดจำเลย และข้อความที่จำเลยทั้งสองได้ร่วมกันเบียดเบียนกับข้อความจริง มิได้เป็นไปตามที่จำเลยทั้งสองเบียดเบียนไว้ แม้จะเข้าใจได้ว่าคดีที่

จำเลยทั้งสองได้ร่วมกันเบิกความได้กระทำการในการพิจารณาคดีอาญา และโจทก์ได้กล่าวมาในฟ้องว่าข้อความที่จำเลยทั้งสองได้ร่วมกันเบิกความเป็นข้อสำคัญในคดีก็ตาม แต่โจทก์ก็ได้บรรยายให้แจ้งชัดในฟ้องว่า คดีอาญาของศาลชั้นต้น ที่จำเลยทั้งสองได้ร่วมกันเบิกความนั้นมีข้อความผิดตามบทกฎหมายใด ประเด็นอันเป็นข้อสำคัญในคดีมีว่าอย่างใดและคำเบิกความของจำเลยทั้งสองเป็นข้อสำคัญในคดีนั้นอย่างไร ซึ่งอาจทำให้โจทก์ถูกศาลพิพากษาลงโทษได้ จึงถือว่าฟ้องโจทก์มิได้บรรยายถึงการกระทำที่อ้างว่าจำเลยทั้งสองได้กระทำความผิดมาโดยครบถ้วน แม้โจทก์จะแนบสำเนาคำเบิกความของจำเลยทั้งสองและสำเนาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์มาท้ายฟ้องซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้องก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาเอกสารเหล่านั้นประกอบแล้ว ก็ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงข้อสำคัญในคดีก่อนแต่ประการใดย่อมไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) และยังเป็นฟ้องที่บรรยายไม่ครบองค์ประกอบของความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง ที่ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองด้วย โจทก์จะขอแก้ไขฟ้องในภายหลังโดยขอบรรยายเพิ่มเติมว่า คำเบิกความที่เป็นเท็จของจำเลยทั้งสองมีประเด็นสำคัญในคดีว่าคำเบิกความของจำเลยทั้งสองดังกล่าวอาจเป็นเหตุให้ศาลชั้นต้นเชื่อว่า โจทก์เป็นผู้ลักเพศและเปลี่ยนเพศของปลอมมาคืนให้จำเลยที่ ๑ อันเป็นมูลเหตุในข้อหาลักทรัพย์ ข้อโกงในคดีอาญาเพื่อให้ฟ้องโจทก์สมบูรณ์และครบองค์ประกอบความผิด อันเป็นการกระทำให้จำเลยทั้งสองเสียเปรียบมิได้ เพราะการร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องเกี่ยวกับฐานความผิดหรือรายละเอียดซึ่งต้องแถลงหรือมิได้กล่าวไว้ในฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๔ นั้น ฟ้องโจทก์ต้องเป็นฟ้องที่ถูกต้องสมบูรณ์มาตั้งแต่ต้น

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษฐานปล้นทรัพย์ ข้อเท็จจริงได้ความว่าเป็นความผิดฐานกรรโชก ศาลมีอำนาจลงโทษหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๗๒๐๔/๒๕๖๒

แม้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกับพวก ร่วมกันกระทำความผิดฐานปล้นทรัพย์ซึ่งไม่ใช่ฐานความผิดที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๒ วรรคสาม แต่ความผิดฐานปล้นทรัพย์เป็นการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์อันมีลักษณะเป็นการชิงทรัพย์โดยร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่สามคนขึ้นไป ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยร่วมกับพวกกระทำความผิดฐานกรรโชกอันเป็นความผิดฐานหนึ่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๒ วรรคสาม จึงถือไม่ได้ว่าข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้องในข้อสาระสำคัญ ทั้งมิให้ถือว่าข้อที่พิจารณาได้ความนั้นเป็นเรื่องเกินคำขอหรือโจทก์ประสงค์ให้ลงโทษ อันจะเป็นเหตุให้ศาลต้องยกฟ้อง เมื่อจำเลยให้การปฏิเสธ

โดยนำสืบอ้างฐานที่อยู่แสดงว่าจำเลยไม่ได้หลงต่อสู้อย่างไร ศาลจึงมีอำนาจลงโทษจำเลยในความผิดฐานกรรโชกตามที่พิจารณาได้ความได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จำเลยมิได้ฎีกาขึ้นมาสืบคดีก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำถาม ความผิดต่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีไม่ได้ร้องขอ พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการสอบปากคำผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๒ ประกอบมาตรา ๑๓๓ ทวิ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๔๒๗/๒๕๖๐

เห็นว่า ตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ ซึ่งตามมาตรา ๑๓๔/๒ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีนั้น การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีซึ่งหากผู้ต้องหาหรือขอ ให้พนักงานสอบสวนแยกกระทำเป็นส่วนลับในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการสอบสวนนั้น และในกรณีที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่าการถามเด็กหรือคำถามใดอาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการเฉพาะตามประเด็นคำถามของพนักงานสอบสวนโดยมิให้เด็กได้ยินคำถามของพนักงานสอบสวนและห้ามมิให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้ง โดยไม่มีเหตุอันสมควรเป็นกรณีเฉพาะบางฐานความผิดเท่านั้นได้แก่ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายอันมิใช่ความผิดที่เกิดจากการข่มขืนต่อสู้อย่างไร ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ ความผิดฐานกรรโชก ซึ่งทรัพย์และปล้นทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ หรือความผิดอื่นที่มีอัตราโทษจำคุกซึ่งผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีร้องขอตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๓ ทวิ นั้น มิได้หมายความว่าความผิดต่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งเป็นกรณีความผิดอื่น ทั้งผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กไม่ได้ร้องขอให้บุคคลดังกล่าวเข้าร่วมในการสอบสวนพนักงานสอบสวนจึงไม่จำเป็นต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการสอบสวนผู้ต้องหาด้วย ข้อเท็จจริงประกอบคำรับสารภาพของจำเลยที่ให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนจึงชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๒ ประกอบมาตรา

๑๓๓ ทวิ ประกอบพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๖ และเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖ แล้ว

คำถาม คดีทั้งสองมีคู่ความรายเดียวกัน ประเด็นข้อพิพาทก็เป็นประเด็นเดียวกัน ศาลชั้นต้นในคดีหนึ่งมีคำพิพากษาวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นดังกล่าวแล้ว แต่คดียังไม่ถึงที่สุด ศาลในอีกคดีหนึ่งจะวินิจฉัยในประเด็นนั้นอีก ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๐๘/๒๕๖๒

คดีที่ผู้คัดค้านที่ ๒ ฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลยต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ขอให้เพิกถอนพิณยกรรม ผู้ร้องให้การต่อสู้และศาลในคดีดังกล่าวชี้สองสถานกำหนดประเด็นข้อพิพาทว่าพิณยกรรมเป็นโมฆะเพราะขณะทำพิณยกรรมผู้ตายมีสติสัมปชัญญะไม่สมบูรณ์หรือไม่ อันเป็นประเด็นเดียวกันกับปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในคดีนี้ว่าผู้ร้องอาศัยสิทธิใดนอกเหนือจากความเป็นทายาทเช่นเดียวกับผู้คัดค้านทั้งสองมาร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของ บ. เจ้ามรดกได้ความว่า คดีที่ผู้คัดค้านที่ ๒ ฟ้องผู้ร้องนั้น ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนให้ยกฟ้องเช่นเดียวกับศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ดังนี้ เมื่อคดีนี้และคดีแพ่งของศาลชั้นต้น มีคู่ความรายเดียวกันคือผู้ร้องกับผู้คัดค้านที่ ๒ ทั้งประเด็นข้อพิพาทก็เป็นประเด็นเดียวกันว่า พิณกรรมเป็นโมฆะเพราะขณะทำพิณกรรมผู้ตายมีสติสัมปชัญญะไม่สมบูรณ์หรือไม่ เมื่อในคดีที่ผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นโจทก์ยื่นฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลย ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาก่อนคดีนี้และศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นดังกล่าวว่าผู้ตายมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ในขณะที่ทำพิณกรรม ดังนั้น การวินิจฉัยคดีนี้ว่าเจ้ามรดกมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ในขณะที่ทำพิณกรรมหรือไม่ และพิณกรรมมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่ เมื่อศาลในคดีก่อนมีคำวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นแห่งคดีแล้วแม้คดีก่อนจะยังไม่ถึงที่สุดคดีนี้จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำกับประเด็นข้อพิพาทที่ได้วินิจฉัยไว้ในคดีดังกล่าว ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนตามมาตรา ๑๔๒ (๕) ที่ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัยในประเด็นว่า เจ้ามรดกมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ในขณะที่ทำพิณกรรมหรือไม่ และพิณกรรมสมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่ชอบแล้ว

นายประเสริฐ เสียงสุทริวงศ์
บรรณาธิการ